

Skattningsskalan MADRS

(Montgomery-Åsberg Depression Rating Scale)

Montgomery SA, Åsberg M. A new depression scale designed to be sensitive to change. *British Journal of Psychiatry* 1979;134:382-9.

Instruktion till skattaren:

Skattningen bör baseras på en flexibel klinisk intervju. Patienten uppmanas till en början att med egna ord beskriva sitt tillstånd. Därefter kan intervjuaren ställa frågor, till en början öppet formulerade och efter hand mer specifika för att belysa de rapporterade variabler som inte blivit tillfredsställande täckta. Den första intervjun i en serie skattningar är på visst sätt en träning både för skattaren och patienten. Det kan därför vara lämpligt att låta den täcka en längre tidsrymd än den som skattningen avser, för att övertyga sig om att frågorna blivit förstådda och ge skattaren tillfälle att sätta sig in i sjukhistorien. Detta kommer att göra det lättare för skattaren att formulera sina frågor i senare intervjuer.

För varje ny skattning bör ett nytt fullständigt skattningsformulär användas.

1. Nedstämdhet

Avser uppgift om sänkt grundstämning oavsett om den tar sig yttre uttryck eller ej. Omfattar känslor av sorgsenhet, olycklighet, tungsinthet, hopplöshet och hjälplöshet. Bedömningen baseras på intensitet, varaktighet och i vilken grad sinnesstämningen påverkas av yttre omständigheter.

Förhöjd sinnesstämning skattas "0"

- 0 Neutralt stämningssläge. Kan känna såväl tillfällig munterhet som nedstämdhet, alltefter omständigheterna, utan övervikt för ena eller andra stämningssläget.
- 1
- 2 Övervägande upplevelser av nedstämdhet men ljusare stunder förekommer.
- 3
- 4 Genomgående nedstämdhet och dyster till sinnes. Sinnesstämningen påverkas föga av yttre omständigheter.
- 5
- 6 Genomgående upplevelser av maximal nedstämdhet.

2. Sänkt grundstämning

Avser en sänkning av det emotionella grundläget (till skillnad från situationsutlösta affekter). Omfattar dysterhet, tungsinne och nedstämdhet, som manifesterar sig i mimik, kroppshållning och rörelsemönster. Bedömningen baseras på utpräglingsgrad och avledbarhet.

Förhöjd grundstämning skattas "0" på detta item.

- 0 Neutralt stämningssläge.
- 1
- 2 Se genomgående nedstämd ut, men kan tillfälligt växla till ljusare sinnesstämning.
- 3
- 4 Ser nedstämd och olycklig ut oavsett samtalsämne.
- 5
- 6 Genomgående uttryck för extrem dysterhet, tungsinne eller förtvivlad olycka.

3. Ångestkänslor

Avser känslor av vag psykisk olust, inre oro eller obehaglig inre spänning, ångest eller vånda, som kan stegas till det outhärdliga. Bedömningen baseras på intensitet, frekvens, duration och behov av hjälp.

Särhålls från nedstämdhet (1).

- 0 Mestadels lugn.
- 1
- 2 Tillfälliga känslor av obehaglig psykisk spänning.
- 3
- 4 Ständig känsla av inre oro, någon gång så intensiv att den endast med viss svårighet kan bemästras.
- 5
- 6 Långdragna ångestkänslor. Överväldigande känslor av skräck eller dödsångest, som ej kan bemästras på egen hand.

4. Minskad nattsömn

Avser uppgifter om minskad sömntid eller sömndjup i förhållande till de ordinära sömnvanorna.

Ökad sömn skattas "0" på detta item.

- 0 Sover som vanligt.
- 1
- 2 Måttliga insomningssvårigheter eller kortare, ytligare eller oroligare sömn än vanligt.
- 3
- 4 Minskad sömntid (minst två timmar mindre än normalt). Vaknar ofta under natten även utan yttre störningar.
- 5
- 6 Mindre än två till tre timmars nattsömn totalt.

5. Minskad aptit

Avser upplevelser av att aptiten är sämre än normalt.

0 Normalt eller ökad aptit.

1

2 Dålig matlust.

3

4 Aptit saknas nästan helt, maten smakar inte, måste tvinga sig att äta.

5

6 Måste övertalas att äta något överhuvudtaget. Matvägran.

6. Koncentrationssvårigheter

Avser svårigheter att samla tankarna eller koncentrera sig. Bedömningen baseras på intensitet, frekvens och i vilken mån olika aktiviteter försvåras.

0 Inga koncentrationssvårigheter.

1

2 Tillfälligt svårt att hålla tankarna samlade vid t ex läsning eller TV-tittande.

3

4 Uppenbara koncentrationssvårigheter som försvårar läsning eller samtal.

5

6 Kontinuerliga, invalidiserande koncentrationssvårigheter.

7. Initiativlöshet

Avser den subjektiva upplevelsen av initiativlöshet, känslan av att behöva övervinna ett motstånd, innan en aktivitet kan påbörjas.

0 Ingen svårighet att ta itu med nya uppgifter.

1

2 Lätta igångsättningsvårigheter.

3

4 Svårt komma igång även med enkla rutinuppgifter, som kräver stor ansträngning.

5

6 Oförmögen att ta initiativ till de enklaste aktiviteterna. Kan inte påbörja någon verksamhet på egen hand.

8. Minskat känslomässigt engagemang

Avser upplevelser av minskat intresse för omvärlden eller för sådana aktiviteter som vanligen bereder nöje eller glädje. Subjektiv oförmåga att reagera känslomässigt inför människor eller företeelser i omgivningen.

0 Normalt intresse för omvärlden och för andra människor.

1

2 Svårigheter att finna nöje i sådant som vanligen väcker intresse. Minskad förmåga att bli arg eller irriterad.

3

4 Ointresserad av omvärlden. Upplevelser av likgiltighet inför vänner och bekanta.

5

6 Total oförmåga att känna adekvat sorg eller vrede. Total eller smärtsam likgiltighet och oförmåga att uppleva känslor även för närstående.

9. Depressivt tankeinnehåll

Avser självföreläuser, självanklagelser, föreställningar om synd och skuld, mindervärdighet och ekonomisk ruin.

0 Inga pessimistiska tankar.

1

2 Fluktuerande självföreläuser och mindervärdesidéer.

3

4 Ständiga självanklagelser. Klara, men inte orimliga, tankar om synd eller skuld. Uttalat pessimistisk framtidssyn.

5

6 Absurda föreställningar om ekonomisk ruin och oförlåtliga synder. Absurda självanklagelser.

10. Livsleda och självmordstankar

Avser upplevelser av livsleda, dödsönskningar och självmordstankar samt förberedelser för självmord. Eventuella självmordsförsök påverka ej i sig skattningen.

0 Ordinär livslust. Inga självmordstankar.

1

2 Livsleda, men inga eller endast vaga dödsönskningar.

3

4 Självmordstankar förekommer och självmord betraktas som en tänkbar utväg, men ingen bestämd självmordsavsikt.

5

6 Uttalade avsikter att begå självmord, när tillfälle bjuds. Aktiva förberedelser för självmord.

Namn:..... Personnummer:.....